Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2017-783
(mr. B.F. Keulen, voorzitter en mr. R.G. de Kruif, secretaris)

Klacht ontvangen op	: 29 mei 2017
Ingediend door	: Consument
Tegen	: AEGON Levensverzekering N.V., gevestigd te Leeuwarden, verder te noemen Verzekeraar
Datum uitspraak	: 22 november 2017
Aard uitspraak	: Niet-bindend advies

Samenvatting

Klacht gaat over de toepassing van de zogenoemde saldomethode bij een in 1988 afgesloten direct ingaande lijfrenteverzekering. De Commissie komt tot de conclusie dat Consument bij haar berekening, op grond waarvan zij stelt dat nog een bedrag over is om door Verzekeraar onbelast te worden uitgekeerd, een onjuist uitgangspunt heeft gehanteerd en dat haar berekening derhalve niet klopt. Er is geen saldo meer over wat door Verzekeraar onbelast mag worden uitgekeerd. De Commissie heeft de vordering afgewezen.

1. Procesverloop

De Commissie beslist met inachtneming van haar Reglement en op basis van de volgende stukken met de daarbij behorende bijlagen:

- het door Consument (digitaal) ingediende klachtformulier;
- de klachtbrief van Consument;
- het verweerschrift van Verzekeraar;
- de repliek van Consument;
- de dupliek van Verzekeraar;
- de reactie van Consument op de dupliek van Verzekeraar.

Bij brief van 23 oktober 2017 heeft Consument een verzoek ingediend tot wraking van de voorzitter van de Commissie naar aanleiding van de schriftelijke aankondiging van diens optreden in deze zaak. Bij beslissing van 15 november 2017 heeft de wrakingskamer het verzoek tot wraking afgewezen en bepaald dat de behandeling van de hoofdzaak wordt voortgezet in de stand waarin die zich bevond ten tijde van het indienen van het verzoek tot wraking. Daartoe wordt thans overgegaan.

De Commissie stelt vast dat het niet nodig is de zaak mondeling te behandelen. De zaak kan daarom op grond van de stukken worden beslist. Consument heeft gekozen voor een niet-bindend advies. De uitspraak is derhalve niet-bindend.

2. Feiten

De Commissie gaat uit van de volgende feiten.

2.1 De echtgenoot van Consument heeft in 1988 een direct ingaande lijfrenteverzekering afgesloten tegen betaling van een eenmalige koopsom van fl. 250.000,-. Hijzelf en Consument staan op de polis vermeld als verzekerde respectievelijk medeverzekerde. De echtgenoot is in 2009 overleden.

2.2 Op het polisblad van 29 juni 1988 stond als verzekerde rente het volgende vermeld:

13.317,- per jaar ingaande 01-06-1988 en uit te keren tot en met de rentetermijn voorafgaande aan die waarin het overlijden van de eerststervende van de verzekerde en de medeverzekerde of het overlijden van de verzekerde en de medeverzekerde gelijktijdig plaatsvindt

11.658,- per jaar ingaande 01-06-1988 en uit te keren tot en met de rentetermijn voorafgaande aan die waarin het overlijden van de eerststervende van de verzekerde en de medeverzekerde of het overlijden van de verzekerde en de medeverzekerde gelijktijdig plaatsvindt, doch uiterlijk tot 01-06-1996

8.161,- per jaar ingaande op de eerste dag van de termijn waarin het overlijden van de verzekerde plaatsvindt en uit te keren tot en met de rentetermijn voorafgaande aan die waarin het overlijden van de medeverzekerde plaatsvindt, doch uiterlijk tot 01-06-1996

11.658,- per jaar ingaande op de eerste dag van de termijn waarin het overlijden van de medeverzekerde plaatsvindt en uit te keren tot en met de rentetermijn voorafgaande aan die waarin het overlijden van de verzekerde plaatsvindt, doch uiterlijk tot 01-06-1996

9.322,- per jaar ingaande op de eerste dag van de termijn waarin de verzekerde overlijdt en uit te keren tot en met de rentetermijn voorafgaande aan die waarin het overlijden van de medeverzekerde plaatsvindt

13.317,- per jaar ingaande op de eerste dag van de termijn waarin de medeverzekerde overlijdt en uit te keren tot en met de rentetermijn voorafgaande aan die waarin het overlijden van de verzekerde plaatsvindt

De rente wordt uitgekeerd in kwartaaltermijnen achteraf. De rente vervalt op 1 maart, 1 juni, 1 september en 1 december van ieder jaar.

2.3 In de begeleidende brief van 29 juni 1988 was onder andere het volgende opgenomen:

Persoonlijke verplichtingen kunnen op het onzuiver inkomen in mindering worden gebracht ter vaststelling van het belastbaar inkomen over het jaar waarin zij betaald zijn.

Tot de persoonlijke verplichtingen behoren o.a.
- de premies voor lijfrenteverzekeringen en daarmee gelijkgestelde kapitaalverzekeringen met de zogenaamde lijfrenteclausule;
- premies voor periodieke uitkeringen terzake van invaliditeit, ziekte of ongeval, zoals de arbeidsongeschikheidsrenten.

Op grond van de onder bovenvermeld polisnummer gesloten verzekering is een deel van de koopsom ad f 250.000,- aan te merken als lijfrentepremie.

Een en ander houdt verband met het feit, dat de koopsom op een zuivere lijfrente betrekking heeft.

Het lijfrentepremiedeel van de koopsom bedraagt f 16.812,-.
De lijfrentetermijnen vormen belastbaar inkomen, wat inhoudt dat de uitkeringen zoals in het volgende overzicht bij het inkomen dienen te worden gevoegd.

In het jaar	met een bedrag van
1988 t/m 1998	--
1999	7.415,-
2000 en volgende jaren	11.658,-

Bovenstaande geldt slechts indien u en uw echtgenote beiden in leven zijn of u alleen in leven bent.

2.4 De lijfrente-uitkering bedroeg van 1 juni 1988 tot 1 juni 1996 fl. 24.975,- per jaar en vanaf 1 juni 1996 tot aan het overlijden van de echtgenoot van Consument in 2009 fl. 13.317,- (€ 6.043,-) per jaar. Sindsdien ontvangt Consument een lijfrente-uitkering van fl. 9.322,- (€ 4.230,-) per jaar.

2.5 Bij dupliek van 25 september 2017 heeft Verzekeraar onder andere het volgende overzicht verstrekt:

Onbelaste uitkering		**sub totaal**
Uitkering in 1988 2 maal Hfl. 6.243,75 =	Hfl. 12.487,50	
Uitkering in 1989 4 maal Hfl. 6.243,75 =	Hfl. 24.975,00	Hfl. 37.462,50
Uitkering in 1990 4 maal Hfl. 6.243,75 =	Hfl. 24.975,00	Hfl. 62.437,50
Uitkering in 1991 4 maal Hfl. 6.243,75 =	Hfl. 24.975,00	Hfl. 87.412,50
Uitkering in 1992 4 maal Hfl. 6.243,75 =	Hfl. 24.975,00	Hfl. 112.387,50
Uitkering in 1993 4 maal Hfl. 6.243,75 =	Hfl. 24.975,00	Hfl. 137.362,50
Uitkering in 1994 4 maal Hfl. 6.243,75 =	Hfl. 24.975,00	Hfl. 162.337,50
Uitkering in 1995 4 maal Hfl. 6.243,75 =	Hfl. 24.975,00	Hfl. 187.312,50
Uitkering in 1996 2 maal Hfl. 6.243,75 + 2 maal Hfl 3.329,25 =	Hfl. 19.146,00	Hfl. 206.458,50
Uitkering in 1997 4 maal Hfl. 3.329,25 =	Hfl. 13.317,00	Hfl. 219.775,50
Uitkering in 1998 4 maal Hfl. 2.914,50 =	Hfl. 13.317,00	Hfl. 233.092,50
Uitkering in 1999 Hfl 233.188 – Hfl. 233.092,50 =	Hfl. 95,50	Hfl. 233.188,00

3. Vordering, klacht en verweer

Vordering Consument

3.1 Consument vordert dat Verzekeraar nog een bedrag van fl. 16.812,- beschikbaar stelt voor onbelaste lijfrente-uitkeringen. In haar (laatste) reactie van 27 september 2017 stelt Consument dat dat bedrag in 1999 nog beschikbaar was voor deze zogenoemde saldomethode en dat Verzekeraar die alsnog correct en volledig dient toe te passen.

Grondslagen en argumenten daarvoor

3.2 Deze vordering steunt, kort en zakelijk weergegeven, op de volgende grondslag. Verzekeraar heeft de saldomethode niet goed toegepast of onjuist berekend en daardoor is nog een bedrag beschikbaar voor onbelaste lijfrente-uitkeringen. Consument voert hiertoe de volgende argumenten aan:

- In 1988 bedroeg de maximale lijfrentepremieaftrek fl. 16.812,-. Daarnaast is in 1988 een bedrag van fl. 12.487,50 uitgekeerd. Volgens Consument kon in 1988 niet meer worden 'verlijfrent' dan het bedrag dat was uitgekeerd.
- Consument stelt daarom dat in 1988 nog een bedrag van fl. 237.512,50 beschikbaar was voor de saldomethode. In 1999 zou daardoor nog een bedrag van fl. 16.812,- beschikbaar zijn voor de 'saldomethode'. Volgens Consument heeft Verzekeraar dus te weinig onbelaste lijfrente-uitkeringen gedaan, omdat Verzekeraar uitgaat van een bedrag van fl. 95,50 dat in 1999 als laatste bedrag nog onbelast is uitgekeerd.

Verweer van Verzekeraar

3.3 Verzekeraar heeft, kort en zakelijk weergegeven, de volgende verweren gevoerd:

- In totaal kon vanaf 1988 fl. 250.000 -/- fl. 16.812 = fl. 233.188,- onbelast aan lijfrentetermijnen worden ontvangen. Uitgaande van de in de lijfrenteverzekering overeengekomen bedragen, resteerde in 1999 nog een bedrag van fl. 95,50 dat onbelast is uitgekeerd.
- In de bij de begeleidende brief van 29 juni 1988 gemaakte berekening is ten onrechte uitgegaan van een uitkering per 1 juni 1996 van fl. 11.658,- per jaar. De uitkering bedroeg vanaf 1 juni 1996 echter fl. 13.317,- per jaar. Dat er daarom nog een bedrag resteert dat onbelast kan worden uitgekeerd, is volgens Verzekeraar niet juist. Voor zover in de brief van 29 juni1988 onjuiste bedragen zijn genoemd, biedt Verzekeraar daar haar verontschuldigingen voor aan.
- Verzekeraar kan geen overzicht verstrekken van alle (netto) bedragen die vanaf 1988 zijn uitgekeerd. De uitkeringsstukken vanaf 1988 zijn namelijk niet meer in de administratie van Verzekeraar aanwezig. Gelet op de wettelijk bewaarplicht kan dat van Verzekeraar ook niet gevergd worden.

4. Beoordeling

4.1 De klacht van Consument gaat over de vraag of Verzekeraar de zogenoemde 'saldomethode' op een juiste wijze heeft toegepast. Consument stelt dat te weinig onbelaste uitkeringen zijn gedaan. De Commissie overweegt als volgt.

4.2 Vast staat dat de echtgenoot van Consument in 1988 een direct ingaande lijfrenteverzekering heeft afgesloten en dat de premiekoopsom van fl. 250.000,- in 1988 in één keer is voldaan. Voorts is niet bestreden dat de lijfrente-uitkeringen van 1 juni 1988 tot 1 juni 1996 fl. 24.975,- per jaar en vanaf 1 juni 1996 tot aan het overlijden van de echtgenoot van Consument in 2009 fl. 13.317,- (€ 6.043,-) per jaar bedroegen.

4.3 Zoals ook blijkt uit de begeleidende brief van 29 juni 1988, konden betaalde lijfrentepremies tot een jaarlijks vastgesteld maximum voor de inkomstenbelasting in mindering worden gebracht op het belastbaar inkomen (een fiscale aftrekpost). De Commissie stelt vast dat in het onderhavige geval alleen in 1988 sprake is geweest van een 'premie' betaling, te weten de betaling van de koopsom.

4.4 In 1988 kon maximaal fl. 16.812,- aan lijfrentepremie voor de inkomstenbelasting in mindering worden gebracht op het inkomen. Voor het resterende deel van de koopsom, te weten fl. 233.188,- (dat is fl. 250.000 – fl. 16.812), mocht vervolgens de zogenoemde saldomethode worden toegepast. De saldomethode hield in dat de lijfrente-uitkeringen onbelast konden worden uitgekeerd tot het totaal van alle uitkeringen het bedrag van de koopsom verminderd met de toegepaste lijfrentepremieaftrek, had bereikt. Naast het feit dat in 1988 een bedrag van fl. 16.812,- als fiscale aftrekmogelijkheid kon worden opgevoerd, kon in datzelfde jaar ook fl. 12.487,50 aan onbelaste lijfrente-uitkeringen worden ontvangen. De (maximale)lijfrentepremieaftrek staat immers los van de (toegestane) hoogte van de onbelaste lijfrente-uitkering. Dat de echtgenoot van Consument in 1988 *geen* gebruik heeft gemaakt van het bedrag van fl. 16.812,- als fiscale aftrekpost, is niet betwist of gesteld. Het is voorts niet gebleken of aannemelijk gemaakt dat de onbelaste lijfrente-uitkeringen in enig jaar vanaf 1988 aan een maximum waren gebonden.

4.5 Vanaf het moment dat het totale bedrag aan lijfrente-uitkeringen het bedrag van fl. 233.188,- overschreed, was Verzekeraar weer verplicht om (fiscale) inhoudingen te doen, oftewel vanaf dat moment waren de lijfrente-uitkeringen weer belast. Uitgaande van de onder punt 4.2 genoemde bedragen, volgt dat in 1999 nog een bedrag van fl. 95,50 onbelast aan lijfrente is uitgekeerd. Dit volgt ook uit de door Verzekeraar in de brief van 25 september 2017 opgenomen berekening. De Commissie ziet geen reden waarom de door Verzekeraar in haar brief van 25 september 2017 opgenomen berekening van de jaarlijkse (onbelaste) lijfrente-uitkeringen niet correct zou zijn.

4.6 Verzekeraar heeft voorts aannemelijk gemaakt dat bij de in de begeleidende brief van 29 juni 1988 genoemde bedragen aan belaste lijfrente-uitkeringen (te weten in 1999 fl. 7.415,- en vanaf 2000 fl. 11.658,- aan belaste lijfrente-uitkeringen) gebaseerd waren op een berekening waarbij ten onrechte is uitgegaan van een lijfrente-uitkering per 1 juni 1996 van fl. 11.658,- per jaar. Vanaf 1 juni 1996 (tot aan het overlijden van de echtgenoot van Consument in 2009) bedroeg de lijfrente-uitkering namelijk geen fl. 11.658,-, maar fl. 13.317,- (€ 6.043,-) per jaar. Hetgeen overeenkomt met wat daarover op het polisblad is vermeld. Voor het vermelden van de onjuiste bedragen in de brief van 29 juni 1988 heeft Verzekeraar haar verontschuldigingen aangeboden. Gesteld noch gebleken is overigens dat (in enig jaar) niet de juiste bedragen zijn uitgekeerd.

Consument heeft ook niet aangetoond, bijvoorbeeld aan de hand van rekeningafschriften, welke bedragen daadwerkelijk (onbelast of belast) door Verzekeraar zijn uitgekeerd in de periode van 1988 tot en met 1999.

4.7 De Commissie komt tot de conclusie dat Consument bij haar berekening, op grond waarvan zij stelt dat nog een bedrag over is om door Verzekeraar onbelast te worden uitgekeerd, een onjuist uitgangspunt heeft gehanteerd en dat haar berekening derhalve niet klopt.

4.8 Gelet op het voorgaande is niet gebleken of aannemelijk geworden dat Consument nog recht zou hebben op een bepaald bedrag aan onbelaste lijfrente-uitkeringen. Dit leidt tot de slotsom dat de vordering van Consument dient te worden afgewezen.

5. Beslissing

De Commissie wijst de vordering af.

De uitspraak heeft de vorm van een niet-bindend advies. Tegen deze uitspraak staat geen hoger beroep open bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. U kunt de zaak nog wel aan de rechter voorleggen.

U kunt, binnen twee weken na de verzenddatum van deze uitspraak, bij de Voorzitter van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening schriftelijk een verzoek indienen tot herstel van kennelijke vergissingen in de uitspraak. U moet daarbij met name denken aan correctie van reken- of schrijffouten en verbetering van namen en data. De volledige procedure met de termijnen die daarbij in acht moeten worden genomen staat beschreven in artikel 40 van het Reglement.